

BARNEOMBUDET

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:
   10/01281-2   Anders Prydz Cameron   008;O;AS/MIN   10.9.2010

Høringsbrev - endringer i utlendingsloven om adgangen til frihetsberøvelse m.v.

Barneombudet viser til høringsforslag til endring i utlendingslovens regler om frihetsberøvelse, meldeplikt, pålegg om bestemt oppholdssted, fremstillingsfrist mv. med høringsfrist 6. oktober.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barns rettigheter.

Slik Ombudet har forstått forslagene til endringer og dagens praksis vil de også omfatte barn, både mindreårige som interneres sammen med sine familier, og i noen grad enslige mindreårige asylsøkere over 15 år, og faller dermed innenfor Barneombudets mandat. Barneombudet har tradisjon for å behandle de mer overordnede spørsmål, og overlater detaljene til andre faginstanser med spisskompetanse på området. Ombudet har følgende bemerkninger som er utdypet og begrunnet nedenfor:

1. Vurderingen av barnets beste etter Barnekonvensjonens artikkel 3 i forbindelse med forlaget er ikke dokumentert i verken høringsnotatet eller i lovteksten.
2. Forslaget innebærer en senking av terskelen for frihetsberøvelse i en rekke utlendingssaker og svekker dermed barns rettssikkerhet.
3. Frihetsberøvelse av barn bør i henhold til FNs Barnekonvensjon artikkel 37 ikke forekomme, og skal dersom det er nødvendig som en siste utvei så raskt som mulig erstattes av andre tiltak. Dette er ikke tatt opp i høringsnotatet og Barneombudet kan ikke se at loven er eksplisitt på dette punktet.
4. Dersom barn interneres eller fengsles skal forholdene legges til rette for det. Dette er ikke behandlet i høringsnotatet eller lovforslaget.

1. Prinsippet om barnets beste

Verken i forslagene til lovtekst eller i høringsnotatet er hensynet til barnets beste i saker som berøres av lovendringene nevnt eller drøftet etter barnekonvensjonens artikkel 3. FNs Barnekonvensjon er ikke nevnt i avsnittet om internasjonale forpliktelser, og de foreslåtte lovendringenes forhold til Barnekonvensjonen er ikke drøftet, heller ikke i avsnittet "Departementets vurderinger". Barneombudet er kritisk til at departementet ikke vurderer forholdet til Barnekonvensjonen, og hvordan man skal ivareta barnets beste i forbindelse med et forslag som kan ha som konsekvens at flere barn enn i dag blir utsatt for frihetsberøvelse og/eller får begrenset bevegelsesfrihet. Ombudet ber departementet om å tydeliggjøre i forslaget at spørsmålet om barnets beste skal bli vurdert og reelt behandlet i alle frihetsberøvelsessaker som berører barn, enten det er direkte eller indirekte gjennom foreldre/foresatte. Ombudet vil henstille departementet om å ta til følge FNs barnekomité's anbefaling om å "styrke arbeidet for at barnets beste som generelt prinsipp blir behørig innarbeidet i rettslige og administrative beslutningsprosesser, herunder (...) innvandring (...)" og å "(...) utarbeide retningslinjer for hvordan prinsippet skal anvendes i praksis (...)".

2. Dårligere rettsikkerhet for barn i utlendingssaker

Ved å skifte ut formuleringen "mest sannsynlig at" med "grunn til å anta at" i en rekke paragrafer vil man vesentlig redusere beviskravet for å benytte seg av frihetsberøvelse og begrenset bevegelsesfrihet. Denne reduksjonen i beviskrav innebærer en uthuling av rettsikkerheten til barn og unge i utlendingssaker, og vil føre til at flere mindreårige kan komme til å bli frihetsberøvet. Barneombudet er bekymret for konsekvensene de konkrete foreslåtte endringene har for barn og barnefamilier.

3. Frihetsberøvelse, internering og fengsling av barn bør unngås

I henhold til Barnekonvensjonens artikkel 37 skal frihetsberøvelse benyttes overfor barn bare som en siste utvei. Ombudet hadde helst sett at man i loven begrenset muligheten til å internere barn og barnefamilier. Av høringsnotatet går det frem at dette er gjort i svensk lovgivning ved å tilføye ordene "over 18 år" i lovteksten. Det er ikke gjort rede for hvorfor man ikke har vurdert å gjøre dette i norsk lovgivning. Ombudet er kjent med innholdet i Ot.prp nr 75 (2005/2006) og Ot.prp nr 28 (2006/2007) punkt 3.5.7, der departementet avviser Barneombudets forslag om blant annet å tidsbegrense adgangen til internering av barn i utlendingsinternat til 48 timer. Barneombudet mener at man eksplisitt må gå inn for å begrense interneringen av mindreårige i størst mulig grad, og at internering kun må sees som en siste utvei og en midlertidig løsning.

4. Soningsforholdene skal legges til rette for barn

I høringsnotatet er det antydning at det kan bli aktuelt å opprette egne sentre for utlendinger som er internert eller som har fått begrenset sin bevegelsesfrihet. Hvis barn skal bo på slike sentre forutsetter Barneombudet at man legger forholdene til rette for det. Spesielt viktig er det at barna sikres rett til privatliv, rett til utdanning og meningsfulle fritidsaktiviteter. Ombudet forutsetter at dette gjøres eksplisitt i forskrift eller lignende hvis det blir aktuelt å opprette ett eller flere slike sentre.

Med vennlig hilsen

Reidar Hjernann
barneombud

Anders Cameron
rådgiver